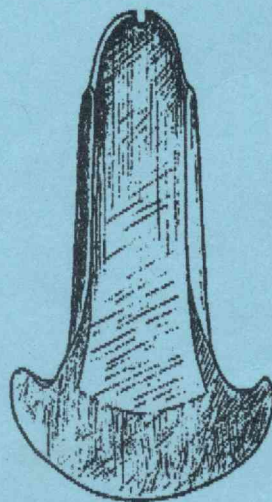

HISTORICAL-ARCHAEOLOGICAL COLLECTION Is. 22

**ГІСТАРЫЧНА-АРХЕАЛАГІЧНЫ
ЗБОРНІК**

Вып. 22

**МІНСК
2006**

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ
НАЦЫЯНАЛЬнай АКАДЭМІі НАВУК БЕЛАРУСІ

ЗМЕСТ

ГІСТАРЫЧНА-АРХЕАЛАГІЧНЫ
ЗБОРНІК

Вып. 22

Мінск
ДНУ «Інстытут гісторыі НАН Беларусі»

2006

Першы нумар зборніка выйшаў у 1927 г., выданне адноўлена ў 1993 г.

Рэдакцыйная калегія:

В. Вяргей (адказны сакратар), канд. гістар. навук, А. Іоў (намеснік адказнага сакратара), канд. гістар. навук, А. Калечыц (галоўны рэдактар), докт. гістар. навук, Г. Карзэнка (нам. галоўнага рэдактара), докт. гістар. навук, М. Крывальцэвіч, канд. гістар. навук, А. Макушнікаў, канд. гістар. навук, І. Марзалюк, докт. гістар. навук, В. Рабцэвіч, докт. гістар. навук, С. Расадзін, докт. гістар. навук

Рэдакцыйна-выдавецкая група:

В. Вяргей (кіраўнік), А. Іоў, М. Крывальцэвіч, А. Мяцельскі

Рэцэнзенты:

І. Марзалюк, докт. гістар. навук
С. Расадзін, докт. гістар. навук
В. Лакіза, канд. гістар. навук

Г 516 Гістарычна-археалагічны зборнік. Вып. 22. — Мінск: Інстытут гісторыі НАН Беларусі, 2006. — 262 с., іл. — Бібліяграфія ў канцы артыкулаў. Рэз. на англ. мове

ISBN 985-6769-23-X

Інстытут гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі працягвае выданне «Гістарычна-археалагічнага зборніка». У чарговым нумары змешчаны матэрыялы навуковай канферэнцыі «Археалогія і матэрыяльная культура: інтэрпрэтацыя археалагічных даных», прысвечанай 200-годдзю з дня нараджэння Канстанціна Тышкевіча — аднаго з заснавальнікаў навуковай археалогіі ў Беларусі і Літве. Канферэнцыя адбылася 10—11 лютага 2006 года ў Інстытуце гісторыі НАН Беларусі.

Зборнік разлічаны на археолагаў, гісторыкаў, краязнаўцаў, тых, хто цікавіцца старажытнай гісторыяй і культурай Беларусі.

У афармленні вокладкі выкарыстаны малюнак бронзавай сякеры эпохі бронзы (выпадковая знаходка каля в. Камень Кобрынскага р-на Брэсцкай вобл., гл. адпаведны артыкул Міколы Крывальцэвіча ў зборніку).

© Калектыў аўтараў

© Афармленне: Інстытут гісторыі
НАН Беларусі

© Афармленне вокладкі: А. Іоў

ISBN 985-6769-23-X

ЗМЕСТ

Георгій Штыхаў. Па слядах Тышкевічаў — раскопкі Лагожска ў XX стагоддзі.	5	Georgi Shtykhau. Following the Tyshkevichs — the Excavations of Lagozhsk in the XX Century.	5
Валянціна Вяргей. Археалагічнае вывучэнне Беларусі ў другой палове XIX ст.	9	Valiantsina Viarhei. The Archeological Research in Belarus in the Second Half of the XIX Century.	9
Александр Добрян. Деятельность Виленского Музеума древностей и временной Археологической комиссии по изучению археологических памятников.	14	Aliaksandr Dabryan. The Activities of the Vilnius Museum of Antiquities and the Temporary Archeological Commission on the Studies of Archeological Monuments.	14
Шамиль Бектинеев. Нумизматические опусы графов Тышкевичей.	20	Shamil Bektineev. Dukes Tyshkevichs' Numismatics Opus.	20
Святлана Грынь. Лагойскі гісторыка-краязнаўчы музей імя Канстанціна і Яўстафія Тышкевічаў: перспектывы развіцця	28	Sviatlana Gryn. Lagoisk Museum of local History and Lore Named after Kanstantsin and Jaustafi Tyshkevich: Development Prospects.	28
Міхал М. Чарняўскі. Паселішча Кастыкі 1 на Віліі.	31	Mikhail Charniauski. Settlement Kastyki 1 at the River Viliya.	31
Мікола Крывальцэвіч. Праблемы перыядызацыі і храналогіі эпохі бронзы на тэрыторыі Паўднёвай Беларусі.	39	Mikola Kryvaltsevich. The Issues of Periodization and Chronology of Bronze Age on the Territory of Southern Belarus.	39
Ганна Бяліцкая. Рэканструкцыя жылой пабудовы з паселішча Хотамель 2 паводле археалагічных даных.	53	Hanna Bialitskaya. The Reconstruction of the Dwelling from the Settlement Khotamel 2 Basing on the Archeological Data.	53
Александр Дробушевский. Хронология чечерской группы верхнеднепровского варианта зарубинецкой культуры.	66	Aliaksandr Drabusheuski. The Chronology of the Chachersk Group of the Zarubintzy Culture's Upper Dnieper Variant.	66
Сяргей Віцязь. Аб адным тыпе псаліяў з помнікаў Беларусі.	75	Siargei Vitsiaz. On a Type of Cheek-Pieces from Belarusian Monuments.	75
Вадзім Белявец. Папярэднія вынікі вывучэння грунтовага могільніка вельбарскай культуры Пятровічы (Белая Гара).	79	Vadzim Beliajets. Preliminary Outcomes of the Research of the Wielbark Culture Burial Field Piatrovichy (Belaya Gara).	79
Сергей Рассадин. Кюстоѳокои и славяне.	102	Sergei Rassadzin. Кюстоѳокои and the Slavs.	102
Евгений Шмидт. Особенности этнокультурного развития племен Смоленского Поднепровья и смежных территорий в VIII—X веках н. э.	113	Eugene Shmidt. The Peculiarities of Ethno-Cultural Development of the Tribes of Smolensk Dnieper Region and Bordering Territories in VIII—X AD.	113
Андрэй Вайцяховіч. Крэмацыя. Пытанні інтэрпрытацыі.	121	Andrei Vaitsiakhovich. Cremation: Interpretation Issues.	121
Владимир Кулаков. Первые данные о фортификации поселения Кауп.	124	Vladimir Kulakov. First Data on the Fortification of the Settlement Kaup.	124
Олег Макушников. Между Гнездово и Киевом: Моховский археологический комплекс X—XI вв. на юго-востоке Беларуси	130	Aleh Makushnikau. Between Gniozdovo and Kiev: Mokhau Archeological Complex of X—XI Centuries in South-Eastern Belarus.	130
Павел Кенько. Реконструкция поясных наборов X—XII веков из Гомельской области (из частной коллекции).	139	Pavel Kenka. The Reconstruction of Belt Sets of X—XII Centuries from Gomel Region (a Private Collection).	139

Мікалай Плавінскі, Эдвард Зайкоўскі. Меч з курганнага могільніка Ашмянец у кантэксте сінхронных матэрыялаў.	148	Mikalai Plavinski, Edward Zaikouski. The Sword from Barrow Burial Field Ashmianets in the Context of Synchronous Materials.	148
Наталля Кізіюкевіч, Юлія Юркавец. Матэрыялы могільніка каля в. Мігова (з даследаванняў Ю. Ядкоўскага).	154	Natallia Kiziukevich, Julia Jurkavets. The Materials from the Cemetery near the Village Migova (from Juzef Jadcowski's Research).	154
Аляксандр Башкоў. Асновы класіфікацыі рэчаў хрысціянскага кulta індывідуальнага выкарыстання канца X—XIV стст.	165	Aliaksandr Bashkou. The Basics of Classification of the Christian Cult Objects of Personal Use, Late X—XIV Centuries.	165
Марат Клімаў. Да пытання аб крытэрыях вызначэння палону ў святле археалагічных крыніц.	169	Marat Klimau. On the Issue of the Criteria of Captivity Determination in Archeological Sources.	169
Дзяніс Дук, Мікалай Плавінскі. Аб полацкім некропалі X—XIII стст.	173	Dzianis Duk, Mikalai Plavinski. About Polatsk Necropolis of X—XIII Centuries.	173
Вольга Мядзведзева. Сярэдневяковыя шашкі Беларусі (па матэрыялах археалагічных даследаванняў).	187	Volha Miadzvedzeva. Medieval Draughts in Belarus (on the materials of archeological research).	187
Яков Рьер. Археологическое изучение средневековой деревни в Польше.	201	Yakov Rier. Archeological Research of Medieval Villages in Poland.	201
Яраслаў Звяруга. Раскопкі курганоў у вярхоўях Росі і Зельвянкі.	210	Yaraslau Zviaruga. Barrow Excavations in the Upper Ros and Zelvianka Region.	210
Аляксандр Кушнірэвіч. Да праблемы датыроўкі і функцыянальнага прызначэння кафедральнага сабора Станіслава ў Вільні.	217	Aliaksandr Kushniarevich. On St. Stanislaw Cathedral Church in Vilnia and its Functions.	217
Валянцін Собоў. Некаторыя вынікі даследаванняў мураванага замка ў Навагрудку.	220	Valiantsin Sobal. Some Research Outcomes on the Stone Castle in Navagrudak.	220
Юрый Заяц. Приспособления для защиты кисти руки в доспехе средневекового воина	232	Yurij Zayats. The Devices for the Protection of a Medieval Warrior's Hand.	232
Михаил Гурын, Иван Синчук. Железные изделия из раскопок Быхова 1988—1989 гг.	235	Mikhail Guryn, Ivan Sinchuk. Ironware from Excavations in Bykhau, 1988—1989.	235
Іна Калечыц. Вывы галгофскіх і праквітнеўшых крыжоў на каменных эпіграфічных помніках XII—XVIII ст.	238	Ina Kalechyts. The Images of Calvary and Blooming Crosses on the Stone Epitaph Monuments of XII—XVIII Centuries.	238
Людміла Дучыц, Эдвард Зайкоўскі, Валеры Вінакураў, Аляксандр Карабанаў. Валуны, з якімі звязаны паданні аб акамянелых людзях.	245	Ludmila Dutchyts, Edward Zaikouski, Valery Vinakurau, Aliaksandr Karabanau. Boulders Associated with Legends about People Turned into Stones.	245
Андрэй Мяцельскі, Вольга Блашко. Мсцілаўскае ваяводства на картах XVII—XVIII стст.	255	Andrei Miatselski, Volha Blashko. Mstislau province on the XVII—XVIII Centuries' Maps.	255

ХРОНИКА

На 12 кангрэсе Асацыяцыі еўрапейскіх археолагаў (Кракаў, 19—24 верасня 2006 г.)	259	At the 12 th Congress of the European Association of Archaeologists (Krakow, September 19—24, 2006).	259
---	-----	---	-----

Навуковае выданне

Гістарычна-археалагічны зборнік
Вып. 22

На беларускай і рускай мовах

Научное издание

Историко-археологический сборник
Вып. 22

На белорусском и русском языках

Выдавецкі рэдактар: *Сяргей Віцязь*

Тэхнічны рэдактар: *Таццяна Салавей*

Карэктар: *Таццяна Салавей*

Кампутарная вёрстка: *Алег Іоў*

Дызайн вокладкі: *Алег Іоў*

Кампутарны набор: *Зоя Краўчанка*

Пераклад на ангельскую мову: *Анастасія Лабада*

Здадзены ў набор 07.04.2006 г. Падпісаны ў друк 28.12.2006 г.

Формат 60 x 84 1/8. Папера офісная. Гарнітура Times.

Друк рызаграфічны. Ум.-друк. арк. 30,5. Ул.-выд. арк. 35,4.

Наклад 200 паасобнікаў. Заказ № 389.

ДНУ “Інстытут гісторыі НАН Беларусі”

220072, г. Мінск, вул. Акадэмічная, 1

Ліцэнзія ЛВ № 02330/0133318 ад 09.06.2004 г.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства

“Выдавецкі дом “Беларуская навука”

220141, г. Мінск, вул. Ф. Скарыны, 40.